Schadevrij graven bij kabels en leidingen (K1281)

Servicedocument – Praktijkexamen

Uitgever: Exalo Media
Versie: 2026-10

Auteursrechtwaarschuwing

© Exalo Media. Alle rechten voorbehouden.

Dit document bevat inhoud die beschermd wordt door het auteursrecht. Exalo Media bezit het auteursrecht op de tekst, afbeeldingen, grafieken, en andere inhoud die in dit document worden weergegeven, tenzij anders aangegeven.

Niets in dit document mag worden verveelvoudigd, verspreid, overgedragen, tentoongesteld, gereproduceerd, of op enige andere wijze gebruikt worden zonder de uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van Exalo Media. Het is strikt verboden om de inhoud van dit document te wijzigen, aan te passen of te vertalen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Exalo Media.

Exalo Media behoudt zich het recht voor om juridische stappen te ondernemen tegen personen of entiteiten die inbreuk maken op het auteursrecht van dit document.

Voor toestemming om de inhoud van dit document te gebruiken, neem contact op met:

Exalo Media
info@exalo.nl
https://exalo.nl

© Exalo Media. Alle rechten voorbehouden.

Examenmatrijs D1-K1

D1-K1: Schadevrij graven bij kabels en leidingen	
Complexiteit:	De beginnend beroepsbeoefenaar heeft kennis van materialen, middelen, kernbegrippen, methoden en processen van sleuven graven. Er zijn uiteenlopende veiligheidsvoorschriften en wet- en regelgeving aan de orde. Hij/zij past deze kennis toe in wisselende werksituaties. Hij/zij werkt lokaal, maar op wisselende bouwplaatsen en met verschillende grondsoorten. De werkzaamheden zijn wisselend van aard; het graven van sleuven wordt met de hand of met de machine uitgevoerd, afhankelijk van de bereikbaarheid van de betreffende plek voor machines en de al aanwezige kabels en leidingen in de grond. Een complicerende factor is dat voorafgaand aan de werkzaamheden niet altijd bekend is om welke kabels en leidingen het gaat. Dit terwijl verschillende typen kabels en leidingen uiteenlopende veiligheidsrisico's en handelingsopties met zich meebrengen. Ook kan hij/zij niet alles kan zien vanaf de machine. Een goede voorbereiding, effectieve communicatie en zorgvuldig handelen zijn nodig. Kennis van de mogelijke risico's en handelingsopties helpt hem/haar om een veilige werkhouding te ontwikkelen en om goede keuzes te maken in de gegeven situatie.
Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid:	In de graafketen werken allerlei organisaties en partijen samen om zo veilig mogelijk te graven tussen kabels en leidingen. De beginnend beroepsbeoefenaar is de laatste en uitvoerende schakel. Hij/zij is uiteindelijk degene die de graafschade maakt en vooral zelf veiligheidsrisico loopt. Hij/zij werkt zelfstandig en onder verantwoordelijkheid van de leidinggevende. Hij/zij werkt met diverse collega's samen, die ieder verantwoordelijk zijn voor specifieke werkzaamheden, zoals grondwerkers, uitvoerders en andere machinisten. Hij/zij is zich bewust van andere rollen in de graafketen, herkent onveilig gedrag en spreekt anderen hierop aan. Hij/zij rapporteert aan de leidinggevende, maar werkt ook samen met grondwerkers en uitvoerders. Hoewel de beginnend beroepsbeoefenaar een uitvoerende rol heeft, draagt hij/zij gedeelde verantwoordelijkheid voor de eigen veiligheid en die van anderen.
Examenvorm:	Praktijkexamen Het praktijkexamen is een afsluitende toets waarbij de kandidaat in een realistische werkomgeving aantoont de vereiste kennis, vaardigheden en professionele houding te beheersen. De beoordeling vindt plaats aan de hand van vooraf vastgestelde criteria en richt zich op zowel het proces als het eindresultaat.

© Exalo Media. Alle rechten voorbehouden.

Werkproces: D1-K1			
Titel werkproces	**Uit te voeren**	**Aanwijzingen voor de opdracht**	**Resultaat**
Schadevrij graven bij kabels en leidingen	De beginnend beroepsbeoefenaar bereidt graafwerk voor door werkopdracht en veiligheidsvoorschriften vooraf te controleren, vraagt een geldige graafmelding aan en lokaliseert kabels en leidingen gericht.	De beginnend beroepsbeoefenaar werkt zorgvuldig volgens regelgeving en veiligheidsvoorschriften, overlegt over de locatie, graaft met passende maatregelen, en handelt adequaat bij schade of gevaar.	De beginnend beroepsbeoefenaar heeft kabels en leidingen schadevrij gelokaliseerd en verdiept uitgevoerd op de bouwlocatie, waarna de graafwerkzaamheden aantoonbaar veilig zijn afgerond.

© Exalo Media. Alle rechten voorbehouden.

Werkproces: D1-K1			
Titel werkproces	**Uit te voeren**	**Aanwijzingen voor de opdracht**	**Resultaat**
Schadevrij graven bij kabels en leidingen	De beginnend beroepsbeoefenaar controleert de werkopdracht en graafveiligheid, vraagt een graafmelding aan en lokaliseert kabels en leidingen met hulpmiddelen en markeringen tijdens het graven.	De beginnend beroepsbeoefenaar handelt zorgvuldig en volgens veiligheidsvoorschriften, overlegt over de locatie, graaft met een veilige werkwijze en reageert adequaat bij schade of gevaar.	De student heeft de gelokaliseerde kabels en leidingen schadevrij blootgelegd en de graafwerkzaamheden afgerond, zodat de uitvoering op de bouwlocatie veilig kan doorgaan.

Werkproces: D1-K1			
Titel werkproces	**Uit te voeren**	**Aanwijzingen voor de opdracht**	**Resultaat**
Schadevrij graven bij kabels en leidingen	De beginnend beroepsbeoefenaar controleert de werkopdracht en veiligheidsvoorschriften, vraagt een graafmelding aan en lokaliseert kabels en leidingen zodat veilig schadevrij gegraven kan worden.	De beginnend beroepsbeoefenaar werkt zorgvuldig en volgt veiligheidsvoorschriften, overlegt over de locatie, bepaalt of graven veilig is en handelt adequaat bij schade of gevaar.	De graafwerkzaamheden nabij kabels en leidingen zijn schadevrij afgerond, waarna de gevonden locaties en uitgevoerde activiteiten herkenbaar zijn vastgelegd in de documentatie.

© Exalo Media. Alle rechten voorbehouden.

Werkprocessen	**Inhoud**	**Aanwijzingen**
Alle kerntaken en werkprocessen	Beoordeling praktijkexamen	De examinator beoordeelt de uitvoering van het praktijkexamen op basis van vastgestelde beoordelingscriteria die betrekking hebben op de vakinhoudelijke uitvoering. Het bewijsmateriaal ondersteunt de beoordeling, maar is niet zelfstandig beslissend. Beoordelen gebeurt aan de hand van een puntenschaal: - O = onvoldoende (0 punten). Wanneer het criterium niet op een acceptabele manier is uitgevoerd, zoals gewenst is in de beroepspraktijk. - V = voldoende (1 punt). De uitvoering van het criterium voldoet aan het niveau dat van de beginnend beroepsbeoefenaar kan worden verwacht. - G = goed (2 punten). De uitvoering van het criterium is bovengemiddeld goed en daarmee meer dan de beginnend beroepsbeoefenaar moet kennen of kunnen. De behaalde punten worden opgeteld. Met de omzettingstabel wordt er een eindcijfer berekend (eventueel met OVG-schaal).

Examen		
Werkprocessen	**Inhoud**	**Aanwijzingen**
Alle kerntaken en werkprocessen	Het examen bestaat uit het uitvoeren van het praktijkexamen	De examinator observeert en beoordeelt de uitvoering van het praktijkexamen tijdens het werken. Tijdens of direct na de uitvoering kan de examinator de student kort bevragen ter verduidelijking van gemaakte keuzes en uitgevoerde handelingen. Deze toelichting is ondersteunend van aard en maakt geen afzonderlijk beoordeeld onderdeel van het examen uit.

Toelichting bij dit servicedocument

Dit servicedocument geeft een beknopt overzicht van de opbouw en inhoud van het exameninstrument. Het document is bedoeld om opleidingen en examencommissies te helpen bij de **oriëntatie op het examenproduct**.

Omdat exameninstrumenten zelf niet vrij gedeeld kunnen worden, biedt dit servicedocument inzicht in onder andere:

- De structuur van het examen
- De relatie met het kwalificatiedossier of keuzedeel
- De toetsmatrijs
- De manier van beoordelen

Op basis van deze informatie kunnen opleidingen doorgaans goed beoordelen of het exameninstrument aansluit bij hun onderwijs en examinering.

Voorbeelden van examenmateriaal

Wilt u een beter beeld krijgen van de manier waarop Exalo examens ontwikkelt? Op onze website vindt u een aantal **voorbeelddocumenten** die laten zien hoe examens, beoordelingsformulieren en instructies zijn opgebouwd.

Deze voorbeelden zijn te vinden via: https://exalo.nl/ons-concept/

Veelgestelde vragen

Veel praktische vragen van opleidingen gaan bijvoorbeeld over:

- Hoe een exameninstrument wordt ingezet in de praktijk
- Hoe de beoordeling is opgebouwd
- Welke documenten worden meegeleverd
- Hoe het vaststellen door de examencommissie werkt

Op de productpagina van elk exameninstrument vindt u daarom een **uitgebreide FAQ** met antwoorden op de meest gestelde vragen.

Afnamevorm van het examen

Exalo Media ontwikkelt exameninstrumenten met een afnamevorm die past bij de aard van het werkproces of het keuzedeel. Afhankelijk van het examen kan dit bijvoorbeeld bestaan uit een praktijkopdracht, een beroepsproduct, een gesprek, een observatie in de praktijk of een combinatie van deze onderdelen. In het servicedocument staat beschreven **welke afnamevorm voor dit exameninstrument is uitgewerkt** en hoe de beoordeling plaatsvindt.

Wij realiseren ons dat opleidingen hun onderwijs en examinering soms anders hebben ingericht. Het kan daarom voorkomen dat de standaard afnamevorm van een exameninstrument niet volledig aansluit bij de manier waarop een opleiding het onderwijs heeft georganiseerd.

In dat geval kan in overleg worden gekeken naar **alternatieve afnamevormen of aanpassingen aan het exameninstrument**. Denk bijvoorbeeld aan een andere combinatie van examenonderdelen of een aangepaste manier van beoordelen. Dergelijke aanpassingen worden altijd afgestemd met de opleiding en moeten plaatsvinden **voordat het exameninstrument ter vaststelling wordt aangeboden aan de examencommissie**.

Afhankelijk van de aard en omvang van de aanpassing kunnen hiervoor **ontwikkel- of aanpassingskosten** in rekening worden gebracht. Heeft uw opleiding specifieke wensen rondom de afnamevorm van het examen? Neem dan gerust contact met ons op om de mogelijkheden te bespreken.

Vaststelling van het exameninstrument

Exameninstrumenten van Exalo worden aangeboden voor gebruik via een **Route 2 vaststellingsprocedure**. Dit betekent dat het exameninstrument wordt vastgesteld door de **examencommissie van de onderwijsinstelling** die het examen gebruikt.

Wij adviseren daarom om vóór aanschaf of inzet **af te stemmen met de eigen examencommissie** of deze werkwijze aansluit bij het beleid van de instelling. Het servicedocument en de bijbehorende toetsmatrijs zijn opgesteld om examencommissies te ondersteunen bij deze beoordeling.

Vragen of aanvullende informatie

Heeft uw opleiding of examencommissie aanvullende vragen over het exameninstrument, de documentatie of de inzet in de praktijk? Neem dan gerust contact met ons op. Wij denken graag mee:

- ➔ https://exalo.nl
- ➔ info@exalo.nl